

[ONTVANGEN]

Martijn Nicolaas & Steven Vanhooren, *Het literatuuronderwijs in Nederland en Vlaanderen – Een stand van zaken*, Den Haag: Nederlandse Taalunie, 2008. 58 pagina's. ISBN 978 90 70593 16 2.

Dit rapport van de Nederlandse Taalunie is een inventarisatie over wat er aan literatuur moet worden gedaan op de Nederlandse en Vlaamse scholen. Veel nieuws staat er niet in, maar toch is het handig, omdat verspreide informatie nu verzameld is in één boekje.

Voor de Nederlandse lezer biedt dit rapport een mooie inleiding in het Vlaamse schoolstelsel. Er wordt aandacht besteed aan de structuur van het secundair onderwijs in Vlaanderen, aan de leerplannen, de toetsing en het lesmateriaal. Na dit rapport weet je wat *aso* is, en *tso*; en je weet waarin de tweede graad verschilt met de Nederlandse tweede graad.

En omgekeerd: wie niets weet van het Nederlandse onderwijs, wordt door dit rapport snel bijgepraat. Een Vlaming heeft zijn eigen gedachten bij de tweedegraads docent: twee is hoger dan één, dus de Nederlandse tweedegraads bevoegde leraar mag meer dan de eerstegrader. Mis! In België is dat wel zo, daar geeft de tweedegrader les in de bovenbouw – in Nederland moet je daarvoor juist eerste-graads bevoegd voor zijn.

Wie een dag zijn best doet en een beetje googlet, komt de informatie van dit rapport ook tegen. Niets wat er in staat, is geheim. Sterker nog: eigenlijk zou iedereen die zich met onderwijs bezig houdt dit moeten weten. Veel van wat ik las, wist ik al wel, maar paraat had ik deze kennis niet. Heel fijn dat de Taalunie dit alles op een rijtje heeft gezet.

Over één ding ben ik bijzonder ontevreden. Dat is de literatuurlijst. Het rapport stikt van de voetnoten, maar het grootste deel daarvan komt niet terug in de literatuurlijst. Dat is echt heel slordig. Want wat hebben we aan 'Stalpers, 2007', 'Stokman, 2006' en 'Stokmans, 2006' als er niet bijstaat waar deze onderzoeken te vinden zijn. Zijn het boeken? Dissertaties? Tijdschriftartikelen? Je komt het niet te weten. Juist bij een inventarisatie hoort alles helder en volledig te zijn.

De titels die wel in de literatuurlijst opgenomen zijn, zijn slordig weergegeven. Als een redactie besluit met cursieven te werken, dan zet men de titel van een boek en de naam van een tijdschrift in cursief, niet andere elementen. Let op het cursieve deel van deze referentie: Raukema,

A-M, D. Schram & C. Stalpers (2002). *Lezen en leesgedrag van adolescenten en jongvolwassenen*. Delft: Eburon. Zo leer ik dat mijn studenten niet, omdat het zo moet: Raukema, A-M, D. Schram & C. Stalpers (2002). *Lezen en leesgedrag van adolescenten en jongvolwassenen*. Delft: Eburon. Ik raad de Taalunie aan om dit zo snel mogelijk te verbeteren, en aangezien dit rapport via *printing-on-demand* gepubliceerd wordt, mag dat geen probleem zijn.

Bas Jongenelen

Aisopos, *Fabels*. Vertaling H.L. van Dolen. Nawoord G.-J. van Dijk. Nijmegen: Uitgeverij Vantilt, 2009. 160 p. ISBN 978 94 6004 020 7. € 19,95.

Deze bundel bevat 183 (als ik goed heb geteld; de fabels zijn niet genummerd) Aisopische fabels, vertaald in fris en vlot hedendaags proza. Elke fabel wordt gevolgd door een moraal; de vertaler heeft niet alleen deze 'moralen', zoals hij ze aanduidt, in zijn vertaling opgenomen maar daar bovendien 'een of meer vergelijkbare stoplappen of gemeenplaatzen uit het Nederlandse taaleigen' aan toegevoegd. Zo sluit hij bijvoorbeeld de moraal van de welbekende fabel 'De raaf en de vos' af met de toevoeging: *Die gauw gelooft, is gauw bedrogen*. Curieus. Het maakt m.i. duidelijk dat deze editie geen wetenschappelijke pretentie heeft. Wat ten overvloede blijkt uit het geheel ontbreken van een tekstverantwoording (welke grondtekst heeft Van Dolen nu eigenlijk vertaald?). Wel is er een Nawoord over Aisopos en het genre van de fabel, maar daarin wordt in kort bestek wel erg veel overhoop gehaald. Dat leidt dan o.a. tot de simplificatie: 'De Aisopos-roman werd in hedendaags Nederlands 'hertaald' door Willem Kuiper en Rob Resoort (*Het ongelukkige leven van Esopus*, Amsterdam 1990)'. Wie wil weten welke tekst Kuiper en Resoort precies hebben 'hertaald' moet hun alleraardigste editie maar eens ter hand nemen. De vertaling van Van Dolen is opgesierd met een flink aantal reproducties van vijftiende-eeuwse miniaturen.

J.F. Helmers, *De Hollandsche natie*. Editie Lotte Jensen m.m.v. Marinus van Hattum. Nijmegen: Uitgeverij Vantilt, 2009. 271 p. ISBN 978 94 6004 003 0. € 19,95.

Wie openstaat voor een nieuwe, onbevooroordeelde kennismaking met de Nederlandse negentiende-eeuwse literatuur

wordt met deze heruitgave van *De Hollandsche natie* op zijn wenken bediend. Jensen laat aan haar editie een uitvoerige inleiding voorafgaan (p.9-83), waarin zij een beknopte maar heldere uiteenzetting geeft van alle relevante aspecten van dit dichtwerk, dat zij in navolging van W.A.P. Smit een 'vaderlands epos' noemt. De editie zelf is voorzien van verklarende aantekeningen onder aan de bladzijde en wordt gevolgd (p.269-271) door een korte samenvatting van de inhoud per zang.

Over Multatuli 62 (jaargang 31). Amsterdam: Uitgeverij Bas Lubberhuizen, 2009. 42 p. ISBN 978 90 5937 221 4. Jaarabonnement € 16,50 (twee nummers). Losse nummers € 9,50.

Inhoud: (p.2-14) Marita Mathijssen, 'Van boeken geleende ogen' (over negentiende-eeuwse beschrijvingen van het dagelijkse leven in Amsterdam); (p.15-21) Guido Leerdam en Jos van Waterschoot, 'Das Kapital, Uncle Tom's Cabin en Max Havelaar. Interview met Shi Huiye' (die *Max Havelaar* in het Chinees vertaalde); (p.22-27) Erik Bindervoet en Robbert-Jan Henkes, 'Het Multatuli-Huis' (proloog bij de presentatie van: Jos van Waterschoot, *Multatuli. Een iconografie*); (p.28-38) Ton H.M. van Schaik, 'Augustinus Douwes Dekker. Over een onbekende naam van Multatuli'; (p.39-40) Jos van Waterschoot, 'Multatuli Kroniek 2008'; (p.41-42) Francisca van Vloten, 'De paradijsvogel zijn staart niet zijn veren. Het netschrift van de *Max Havelaar* in facsimile'.

FdB

